

حل مسئله

در مسئله‌های زیر فقط نوع عمل را تشخیص دهید. (به دست آوردن جواب لازم نیست.)

۱- هر سال ۳۶۵ روز دارد. هر روز ۲۴ ساعت است. هر سال چند ساعت است؟

می‌توانیم به طور ساده بگوییم: ۳ تا ۲ تا چقدر می‌شود؟

ضرب

۲- فاصله‌ی شهر تهران تا قم ۱۲۳ کیلومتر است. از قم تا کاشان نیز ۱۲۳ کیلومتر است.

فاصله‌ی تهران تا کاشان چند کیلومتر است؟

فاصله‌ی شهرها را با عددهای ساده‌تر بیان کنید؛ برای مثال، ۱۰۰ کیلومتر.

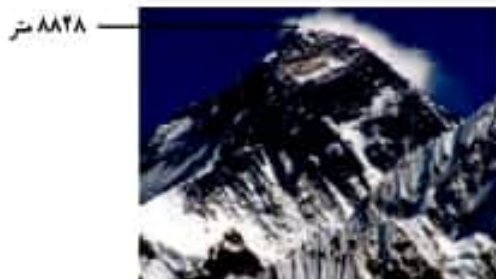
جمع

۳- بلندترین قله‌ی ایران «دماوند» نام دارد و ۵۶۷۱ متر است. بلندترین قله‌ی روی زمین «اورست» نام دارد و

۸۸۴۸ متر است. قله‌ی اورست چند متر از قله‌ی دماوند بلندتر است؟

تفریق

۴- در روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ماه ۱۳۵۸ مردم ایران به جمهوری اسلامی رأی دادند. تعداد رأی‌های سه صندوق به ترتیب ۱۸۹۵، ۲۸۳۴ و ۴۵۳۹ بوده است. چند رأی به این سه صندوق ریخته شده است؟

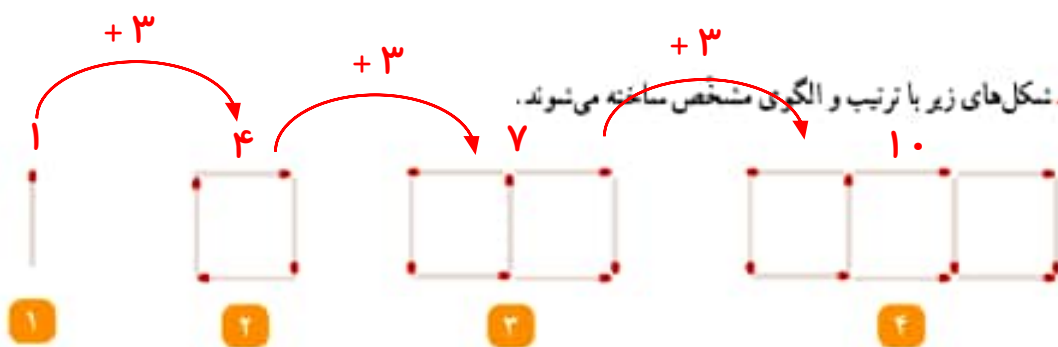
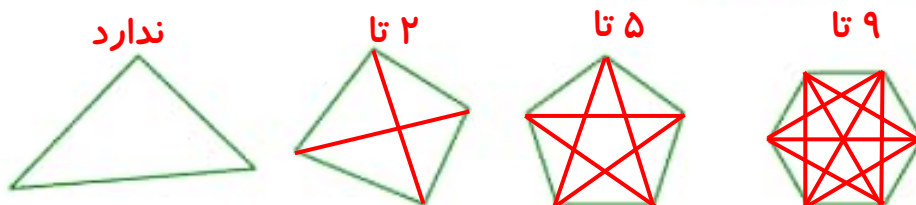
جمع

گاهی تغییر عددها به شما کمک می‌کند که راه حل مسئله را تشخیص دهید. پس از اینکه راه حل مسئله‌ی ساده شده را تشخیص دادید، می‌توانید مسئله‌ی اصلی را حل کنید.

حل مسئله‌ی ساده‌تر

۱- تعداد قطرهای یک ۲۰ ضلعی بیشتر است یا یک ۱۹ ضلعی؟ **بیست ضلعی**
 برای پاسخ دادن به این سؤال بهتر است قطرهای سه ضلعی، چهارضلعی، پنج ضلعی و شش ضلعی را رسم کنید.
 سپس برای مسئله‌ی اصلی پاسخ پیدا کنید.

۲- شکل‌های زیر با ترتیب و الگویی مشخص ساخته می‌شوند.

اگر شکل دهم با ۲۸ چوب کبریت ساخته شود، شکل یازدهم با چند چوب کبریت ساخته می‌شود؟
 $۲۸ + ۳ = ۳۱$ آیا لازم است شکل دهم و یازدهم را بکشید؟ **خیر**

۱- به کمک شکل، دو عدد داده شده را با هم مقایسه کنید.

توضیح دهید که چگونه دو عدد را مقایسه کردید. ابتدا دسته‌های هزارتایی را با هم مقایسه کردم

که با هم برابر بود. سپس دسته‌های صدتایی را با هم مقایسه کردم که عدد سمت چپ بزرگتر بود.

$$2111 > 2047$$

۲- برای مقایسه‌ی دو عدد ۳۴۲۵ و ۳۴۳۱، ابتدا آن‌ها را با حذف رقم‌های یکان، دهگان و صدگان (و قرار دادن صفر به جای آن‌ها) بنویسید و مقایسه کنید.

$$3000 = 3000$$

$$400 = 400$$

$$30 > 20$$

دو عدد را با حذف رقم‌های یکان و دهگان بنویسید و مقایسه کنید.

دو عدد را با حذف رقم‌های یکان بنویسید و مقایسه کنید.

کدام یک از حالت‌ها مناسب‌تر است؟ چرا؟

حالتی که رقم‌های یکان هر دو عدد حذف شوند؛ زیرا در مرتبه‌ی دهگان هست که هر

دو عدد برای اولین بار رقم‌های متفاوتی دارند.

۳- برای مقایسه‌ی دو عدد ۳۰۴۴ و ۲۸۵۷، آن‌ها را با حذف رقم‌های یکان، دهگان و صدگان بنویسید.

$$2000 < 3000$$

آیا با همین اولین تقریب می‌توانید دو عدد را مقایسه و عبارت « $3044 < 2857$ » را کامل کنید؟ چرا؟

بله چون در این مرحله، هزارتایی‌ها با هم متفاوت هستند.

کار در کلاس

۱- عددی را که هر شکل نشان می‌دهد، در کنار آن بنویسید. سپس عددها را با هم مقایسه کنید. روش مقایسه‌ی خود را برای هم‌کلاسی‌تان توضیح دهید.

$1248 > 1244$

$3212 > 2411$

$4321 > 4316$

ه	ص	د	ی
۷	۵	۰	۱

$7501 > 7498$

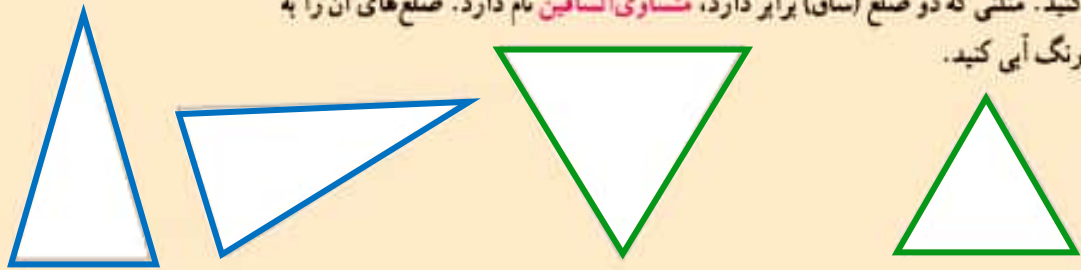
ه	ص	د	ی
۷	۴	۹	۸

۲- عددهای هر سطر را به ترتیب از کوچک به بزرگ بنویسید.

- ۲۰۱۰ ۲۰۰۰ ۲۰۲۰ ۲۰۰۸ ۴۰۰۰ - ۴۰۰۸ - ۴۰۱۰ - ۴۰۲۰
 ۱۳۱۸ ۱۳۱۵ ۱۳۱۲ ۱۳۱۶ ۱۳۱۹ ۱۳۱۳ - ۱۳۱۶ - ۱۳۱۸ - ۱۳۱۹

انجام بده

ضلع‌های مثلث‌های زیر را اندازه بگیرید. مثلثی که سه ضلع آن برابرند، **مساوی‌الاضلاع** نام دارد. ضلع‌های آن را به رنگ سبز کنید. مثلثی که دو ضلع (ساق) برابر دارد، **مساوی‌الساقین** نام دارد. ضلع‌های آن را به رنگ آبی کنید.

پاسخ صفحه به صفحه ریاضی سوم؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

تمرین

۱- جاهای خالی را با کلمه‌ی «کوچک‌تر» یا «بزرگ‌تر» پر کنید. برای هر کدام یک مثال بزنید.

عددهای دو رقمی کوچک‌تر از عددهای سه رقمی هستند؛ مثل: $44 < 100$

عددهای چهار رقمی بزرگ‌تر از عددهای سه رقمی هستند؛ مثل: $1000 < 100$

عددهای دو رقمی کوچک‌تر از عددهای چهار رقمی هستند؛ مثل: $56 < 1000$

۲- علامت $>$ یا $<$ یا $=$ بگذارید.

$$\begin{array}{ccc} 2000 > 987 & 137 & 680 \\ 90 + 27 & \circlearrowleft & 137 & 250 + 230 < 690 \\ 297 < 502 & 85 = -150 > 61 = +50 & 1100 + 200 > 1400 - 1300 \\ & 700 & 660 & 1300 & 100 \end{array}$$

۳- با قرار دادن عدد صفر به جای رقم یکان، دهگان، حاصل جمع و تفریق‌ها را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$\begin{array}{ccc} 1427 \rightarrow 1400 & 2429 \rightarrow 2400 & 8451 \rightarrow 8400 \\ +3256 \rightarrow +3200 & +7285 \rightarrow +7300 & -7249 \rightarrow -7300 \\ \hline 4600 & 9700 & 1100 \end{array}$$

۴- الف- با حذف رقم یکان و دهگان و قرار دادن صفر به جای آن‌ها، عددها را به صورت تقریبی بنویسید.

ب- حاصل هر عبارت را با عددهای تقریبی به دست آورید.

ج- حاصل هر عبارت بین کدام دو عدد قرار می‌گیرد؟ در دایره‌ها، عددهای هزارتایی بنویسید.

$$\begin{array}{ccc} 3000 & \leftarrow 7625 - 4322 & \rightarrow 4000 \\ & 3300 & \\ 6000 & \leftarrow 2325 + 4217 & \rightarrow 7000 \\ & 6500 & \\ 5000 & \leftarrow 3222 + 2120 & \rightarrow 6000 \\ & 5500 & \end{array}$$

کامل کن

7

۱- محیط مربع را به صورت زیر به دست آورید.

$$\text{محیط مربع} = 4 \times 7 = 28$$

محیط مربع چند برابر اندازه‌ی یک ضلع آن است؟ **4 برابر**

5

۲- محیط مثلث متساوی الاضلاع را به همان ترتیب به دست آورید.

$$\text{محیط مثلث متساوی الاضلاع} = 3 \times 5 = 15$$

محیط مثلث متساوی الاضلاع چند برابر اندازه‌ی یک ضلع آن است؟ **3 برابر**

جمع و تفریق

فعالیت

۱- حاصل جمع دو عدد را با توجه به نمونه به دست آورید.

$\begin{array}{r} 2221 \\ + 1127 \\ \hline 2221 \\ + 127 \\ \hline 2221 \\ + 27 \\ \hline 2261 \\ + 7 \\ \hline 2268 \end{array}$	$\begin{array}{r} 5221 \\ + 1208 \\ \hline 6431 \\ + 208 \\ \hline 6631 \\ + 8 \\ \hline 6639 \end{array}$	$\begin{array}{r} 6024 \\ + 1212 \\ \hline 7236 \\ + 312 \\ \hline 7548 \\ + 12 \\ \hline 7560 \\ + 2 \\ \hline 7562 \end{array}$	$\begin{array}{r} 2200 \\ + 3070 \\ \hline 7270 \\ + 70 \\ \hline 7340 \end{array}$
---	--	---	---

اضافه کردن ۱۰۰۰ تایی‌ها

اضافه کردن ۱۰۰ تایی‌ها

اضافه کردن ۱۰ تایی‌ها

اضافه کردن یکی‌ها

۲- حاصل تفریق دو عدد را با توجه به نمونه به دست آورید.

$\begin{array}{r} 7228 \\ - 6125 \\ \hline 1228 \\ - 125 \\ \hline 1228 \\ - 25 \\ \hline 1218 \\ - 5 \\ \hline 1213 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8927 \\ - 5624 \\ \hline 3947 \\ - 624 \\ \hline 3347 \\ - 24 \\ \hline 3317 \\ - 4 \\ \hline 3313 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8625 \\ - 7023 \\ \hline 1645 \\ - 23 \\ \hline 1625 \\ - 3 \\ \hline 1622 \end{array}$	$\begin{array}{r} 9253 \\ - 8202 \\ \hline 1453 \\ - 202 \\ \hline 1253 \\ - 2 \\ \hline 1251 \end{array}$
---	---	---	--

کم کردن ۱۰۰۰ تایی‌ها

کم کردن ۱۰۰ تایی‌ها

کم کردن ۱۰ تایی‌ها

کم کردن یکی‌ها

کامل کن

۱- محیط پنج ضلعی را با نوشتن رابطه‌ی آن به دست آورید.

= اندازه ی ضلع × تعداد ضلع ها = محیط پنج ضلعی

$$5 \times 6 = 30 = \text{اندازه ی ضلع} \times 5$$

۲- به همین ترتیب، محیط شش ضلعی را به دست آورید.

= اندازه ی ضلع × تعداد ضلع ها = محیط شش ضلعی

$$6 \times 8 = 48 = \text{اندازه ی ضلع} \times 6$$

کار در کلاس

۱- ابتدا جدول را پر کنید، سپس به کمک جدول‌های اعداد، سعی کنید روش‌های ذهنی برای پیدا کردن حاصل جمع و تفریق‌ها، به دست آورید.

۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰
۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۱۵۰۰	۱۶۰۰	۱۷۰۰	۱۸۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰
۲۱۰۰	۲۲۰۰	۲۳۰۰	۲۴۰۰	۲۵۰۰	۲۶۰۰	۲۷۰۰	۲۸۰۰	۲۹۰۰	۳۰۰۰
۳۱۰۰	۳۲۰۰	۳۳۰۰	۳۴۰۰	۳۵۰۰	۳۶۰۰	۳۷۰۰	۳۸۰۰	۳۹۰۰	۴۰۰۰
۴۱۰۰	۴۲۰۰	۴۳۰۰	۴۴۰۰	۴۵۰۰	۴۶۰۰	۴۷۰۰	۴۸۰۰	۴۹۰۰	۵۰۰۰
۵۱۰۰	۵۲۰۰	۵۳۰۰	۵۴۰۰	۵۵۰۰	۵۶۰۰	۵۷۰۰	۵۸۰۰	۵۹۰۰	۶۰۰۰
۶۱۰۰	۶۲۰۰	۶۳۰۰	۶۴۰۰	۶۵۰۰	۶۶۰۰	۶۷۰۰	۶۸۰۰	۶۹۰۰	۷۰۰۰
۷۱۰۰	۷۲۰۰	۷۳۰۰	۷۴۰۰	۷۵۰۰	۷۶۰۰	۷۷۰۰	۷۸۰۰	۷۹۰۰	۸۰۰۰
۸۱۰۰	۸۲۰۰	۸۳۰۰	۸۴۰۰	۸۵۰۰	۸۶۰۰	۸۷۰۰	۸۸۰۰	۸۹۰۰	۹۰۰۰
۹۱۰۰	۹۲۰۰	۹۳۰۰	۹۴۰۰	۹۵۰۰	۹۶۰۰	۹۷۰۰	۹۸۰۰	۹۹۰۰	۱۰۰۰۰

۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰
۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۰۰
۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰	۲۷۰	۲۸۰	۲۹۰	۳۰۰
۳۱۰	۳۲۰	۳۳۰	۳۴۰	۳۵۰	۳۶۰	۳۷۰	۳۸۰	۳۹۰	۴۰۰
۴۱۰	۴۲۰	۴۳۰	۴۴۰	۴۵۰	۴۶۰	۴۷۰	۴۸۰	۴۹۰	۵۰۰
۵۱۰	۵۲۰	۵۳۰	۵۴۰	۵۵۰	۵۶۰	۵۷۰	۵۸۰	۵۹۰	۶۰۰
۶۱۰	۶۲۰	۶۳۰	۶۴۰	۶۵۰	۶۶۰	۶۷۰	۶۸۰	۶۹۰	۷۰۰
۷۱۰	۷۲۰	۷۳۰	۷۴۰	۷۵۰	۷۶۰	۷۷۰	۷۸۰	۷۹۰	۸۰۰
۸۱۰	۸۲۰	۸۳۰	۸۴۰	۸۵۰	۸۶۰	۸۷۰	۸۸۰	۸۹۰	۹۰۰
۹۱۰	۹۲۰	۹۳۰	۹۴۰	۹۵۰	۹۶۰	۹۷۰	۹۸۰	۹۹۰	۱۰۰۰

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

$$\begin{array}{r} ۲۲۵۷ \\ + ۲۳۷۸ \\ \hline ۴۶۳۵ \\ + ۳۷۸ \\ \hline ۴۹۱۳ \\ + ۷۸ \\ \hline ۴۹۹۱ \\ + ۸ \\ \hline ۵۰۰۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۵۴۱ \\ - ۲۲۹۳ \\ \hline ۴۲۴۸ \\ - ۲۹۳ \\ \hline ۴۰۵۵ \\ - ۹۳ \\ \hline ۳۹۶۲ \\ - ۳ \\ \hline ۳۹۵۹ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۵۲۳ \\ + ۱۹۰۴ \\ \hline ۹۴۲۷ \\ + ۹۰۴ \\ \hline ۱۰۳۳۱ \\ + ۴ \\ \hline ۱۰۳۳۵ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸۷۴۱ \\ - ۲۲۲۳ \\ \hline ۶۵۱۸ \\ - ۲۲۳ \\ \hline ۶۲۹۵ \\ - ۲۳ \\ \hline ۶۲۷۲ \\ - ۳ \\ \hline ۶۲۶۹ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹۷۲۵ \\ - ۲۴۵۱ \\ \hline ۷۲۷۴ \\ - ۴۵۱ \\ \hline ۶۸۲۳ \\ - ۵۱ \\ \hline ۶۷۷۲ \\ - ۱ \\ \hline ۶۷۷۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۲۷۹ \\ + ۲۵۳۷ \\ \hline ۳۸۱۶ \\ + ۵۳۷ \\ \hline ۴۳۵۳ \\ + ۳۷ \\ \hline ۴۳۹۰ \\ + ۷ \\ \hline ۴۴۰۰ \end{array}$$

۲- حاصل جمع و تفریق‌ها را به‌طور ذهنی یا به کمک جدول‌های بالا به دست آورید.

$$۹۰۰۰ - ۴۰۰۰ = ۵۰۰۰$$

$$۵۰۰۰ - ۵۰۰ = ۴۵۰۰$$

$$۶۰۰۰ - ۸۰۰ = ۵۲۰۰$$

$$۷۰۰۰ + ۲۰۰۰ = ۹۰۰۰$$

$$۲۵۰۰ + ۵۰۰ = ۳۰۰۰$$

$$۷۴۰۰ + ۶۰۰ = ۸۰۰۰$$

$$۶۰۰۰ - ۳۰۰ = ۵۷۰۰$$

$$۳۸۰۰ + ۲۰۰ = ۴۰۰۰$$

$$۲۱۰۰ + ۱۹۰۰ = ۴۰۰۰$$

تمرین

۱- مقدار پول های زیر را حساب کنید. ۲۲۵۰: کل

۱۲۰۰

۱۰۵۰

۲- ساسان داخل کیف پول خود را نگاه کرد: ۲ اسکناس ۱۰۰۰ تومانی، یک اسکناس ۲۰۰۰ تومانی و ۲ اسکناس ۵۰۰ تومانی داشت. ساسان چقدر پول داشت؟

$$(2 \times 1000) + 2000 + (2 \times 500) = 5000$$

۳- ستاره در کیف پولش یک اسکناس ۵۰۰۰ تومانی، یک اسکناس ۲۰۰۰ تومانی، ۲ اسکناس ۱۰۰۰ تومانی، یک اسکناس ۵۰۰ تومانی و ۲ اسکناس ۱۰۰ تومانی دارد. او چقدر پول دارد؟

$$5000 + 2000 + (2 \times 1000) + 500 + (2 \times 100) = 9700$$

ستاره بیشتر از ساسان پول دارد

$$9700 - 5000 = 4700$$

۴- حاصل جمع و تفریق ها را به دست آورید.

$\begin{array}{r} 2040 \\ + 3050 \\ \hline 5090 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8070 \\ - 1050 \\ \hline 7020 \end{array}$	$\begin{array}{r} 4200 \\ + 3700 \\ \hline 7900 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8600 \\ - 1400 \\ \hline 7200 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7800 \\ - 2900 \\ \hline 4900 \end{array}$
--	--	--	--	--

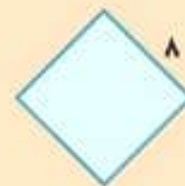

کامل کن

محیط شکل های زیر را به دست آورید. (همه ی ضلع های هر شکل با هم مساوی اند.)

$$7 \times 9 = 63$$

$$4 \times 8 = 32$$

جمع در جدول ارزش مکانی

فعالیت

۱- حمید ۲۷۳۵ ریال در قلکش داشت. او ۲۲۳۱ ریال دیگر هم در فلک ریخت. حالا جقدر پول دارد؟ اگر پول هایش به صورت سکه‌های ۱ و ۱۰ و ۱۰۰ و ۱۰۰۰ ریالی باشند،

هـ	ص	د	ی
۲	۷	۳	۵
+۲	۲	۳	۱
۶	۹	۶	۶

چند سکه‌ی ۱ ریالی دارد؟ **۶**

چند سکه‌ی ۱۰ ریالی دارد؟ **۶**

چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی دارد؟ **۹**

چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی دارد؟ **۶**

۲- حمید ۶۹۶۶ ریال در قلکش دارد. او در این هفته ۱۲۲۱ ریال در فلک خود پس انداز کرده است.

هـ	ص	د	ی
۶	۹	۶	۶
+۱	۲	۲	۱
۷	۱۱	۸	۷
۸	۱	۸	۷

حالا جقدر پول دارد؟ **۸۱۸۷**

چند سکه‌ی ۱ ریالی دارد؟ **۷**

چند سکه‌ی ۱۰ ریالی دارد؟ **۸**

چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی دارد؟ **۱۱**

اگر حمید ۱۰ سکه‌ی ۱۰۰ ریالی را با یک سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی عوض کند، چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی برایش باقی می‌ماند؟ **۱ سکه**
 او با یک سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی که در مقابل سکه‌های ۱۰۰ ریالی اش گرفته است، روی هم چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی دارد؟ **۸ سکه**

۳- جمعی را که شکل زیر نشان می‌دهد، در جدول ارزش مکانی بنویسید.
 این ده سکه‌ی ۱۰ ریالی را با چه سکه‌ای عوض می‌کنید؟ **یک صد ریالی**

یک صد ریالی

هـ	ص	د	ی
۱	۲	۶	۲
+۱	۱	۷	۲
۲	۳	۳	۴

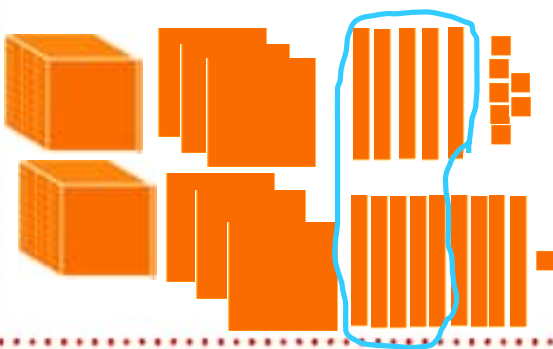
با توجه به شکل‌ها، جمع‌ها را انجام دهید یا برای جمع‌های داده شده شکل بکشید.

$$\begin{array}{r} 2222 \\ + 2222 \\ \hline 4444 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1257 \\ + 1391 \\ \hline 2648 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2013 \\ + 1020 \\ \hline 3033 \end{array}$$

کامل کن

محیط مستطیل را به دو صورت به دست آورید.

محیط مستطیل = $4 + 3 + 4 + 3 = 14$

محیط مستطیل = $(2 \times 4) + (2 \times 3) = 14$

محیط مستطیل = $6 + 4 + 6 + 4 = 20$

محیط مستطیل = $(2 \times 6) + (2 \times 4) = 20$

تمرین

۱- در یک باغ ۱۱۴۳ درخت پرتقال و ۱۸۵ درخت نارنگی کاشته شده است. این باغ چند درخت دارد؟

$$\begin{array}{r} 1143 \\ + 185 \\ \hline 1328 \\ + 85 \\ \hline 1413 \\ + 5 \\ \hline 1418 \end{array}$$

۱۳۲۸ درخت دارد

۲- هاجر ۱۷۰۰ تومان و سارا ۴۳۵۰ تومان پول دارند. پول این دو نفر روی هم چقدر است؟

۶۰۵۰ تومان است

۳- در یک شهر ۲۸۴۵ دانش آموز پسر و ۳۷۵۱ دانش آموز دختر درس می خوانند. این شهر چند دانش آموز دارد؟

۷۵۹۶ دانش آموز دارد

۴- حاصل جمع ها را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 3845 \\ + 3751 \\ \hline 6845 \\ + 751 \\ \hline 7545 \\ + 51 \\ \hline 7595 \\ + 1 \\ \hline 7596 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4030 \\ + 2107 \\ \hline 6030 \\ + 107 \\ \hline 6130 \\ + 7 \\ \hline 6137 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2789 \\ + 1251 \\ \hline 5789 \\ + 351 \\ \hline 6089 \\ + 51 \\ \hline 6139 \\ + 1 \\ \hline 6140 \end{array}$$

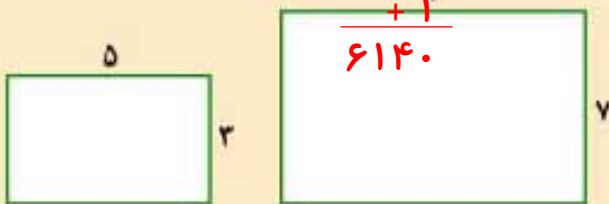
$$\begin{array}{r} 7025 \\ + 1801 \\ \hline 8025 \\ + 801 \\ \hline 8825 \\ + 1 \\ \hline 8826 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6002 \\ + 1899 \\ \hline 7002 \\ + 899 \\ \hline 7802 \\ + 99 \\ \hline 7892 \\ + 9 \\ \hline 7901 \end{array}$$

محیط مستطیل ها را با نوشتن رابطه $2 \times \text{طول} + 2 \times \text{عرض}$ به دست آورید.

کامل کن

محیط مستطیل $16 = (2 \times 5) + (2 \times 3) = 2 \times \text{طول} + 2 \times \text{عرض}$

محیط مستطیل $32 = (2 \times 9) + (2 \times 7)$

تفریق در جدول ارزش مکانی

فعالیت

۱- حمید ۶۶۲۷ ریال در فلک خود بول داشت. او ۲۳۲۵ ریال از بول هایش برداشت.
حالا چقدر بول دارد؟ ۴۳۲۲

ی	د	ص	هـ
۷	۶	۶	۶
۵	۲	۳	-۲
۲	۲	۳	۴

- چند سکه‌ی ۱ ریالی دارد؟ ۲
- چند سکه‌ی ۱۰ ریالی دارد؟ ۲
- چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی دارد؟ ۳
- چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی دارد؟ ۴

۲- حمید ۲۳۲۲ ریال در فلکش داشت. این هفته ۱۱۵۰ ریال از آن برداشت و خرج کرد.
حالا چقدر بول دارد؟

ی	د	ص	هـ
۲	۳	۲	۲
۰	۵	۱	-۱
۲	۷	۱	۳

حمید چند سکه‌ی ۱ ریالی دارد؟ ۲
آیا می‌تواند از سکه‌های ۱۰ ریالی خود ۵ تا بردارد؟ **خیر**
اگر ۱ سکه‌ی ۱۰۰ ریالی را با ۱۰ سکه‌ی ۱۰ ریالی عوض کند، چند سکه‌ی ۱۰ ریالی خواهد داشت؟
۱۲ سکه

حالا ۵ تا از سکه‌های ۱۰ ریالی را برمی‌دارد؛ چند سکه‌ی ۱۰ ریالی می‌ماند؟ **۷ سکه**
با توجه به اینکه یک سکه‌ی ۱۰۰ ریالی را برای تعویض با سکه‌های ۱۰ ریالی داده است، چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی برایش می‌ماند؟ **۱ سکه (بعد از انجام تفریق)**
چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی دارد؟ **۳ سکه**

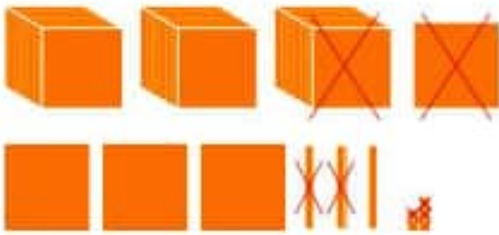
۳- با توجه به شکل، تفریق را در جدول ارزش مکانی انجام دهید.

ی	د	ص	هـ
۴	۴	۳	۳
۲	۴	۱	۲
۲	۱	۲	۱

با توجه به شکل، حاصل تفریق‌ها را به دست آورید یا برای تفریق‌های داده شده، شکل بکشید.

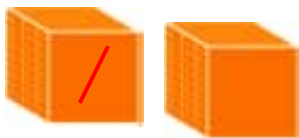
$$\begin{array}{r} 3435 \\ - 1123 \\ \hline 2312 \end{array}$$

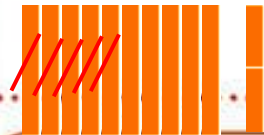
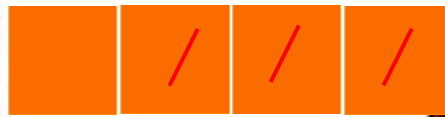
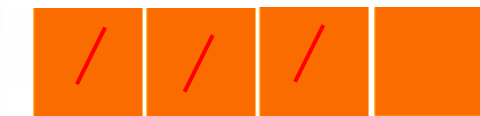
$$\begin{array}{r} 2250 \\ - 1421 \\ \hline 829 \end{array}$$

یک دسته ۱۰۰۰ تایی که به ۱۰ تا ۱۰۰ تایی تبدیل شده است

$$\begin{array}{r} 2512 \\ - 1351 \\ \hline 1161 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3259 \\ - 2356 \\ \hline 1103 \end{array}$$

۱- تعداد کل مربع‌ها را با نوشتن ضرب و جمع به دست آورید.

کامل کن

$$(2 \times 4) + (5 \times 3) = 8 + 15 = 23$$

۲- حاصل عبارت‌ها را به دست آورید.

$$4 \times (7+2) = 4 \times 9 = 36$$

$$(2+5) \times 8 = 8 \times 8 = 64$$

$$(7-5) \times (8-3) = 2 \times 5 = 10$$

$$(8+2) + (7 \times 5) = 2 + 35 = 37$$

تمرین

۱- فهیمه از سمته پرسید: «جقدر پول داری؟» سمته گفت: «اگر ۱۷۵۰ تومان از پدرم بگیرم، پول هایم ۴۰۰۰ تومان می شود.» سمته جقدر پول دانست؟

$$\begin{array}{r} 3910 \\ - 4000 \\ \hline -1750 \\ \hline 2250 \end{array}$$

او ۲۲۵۰ تومان پول داشت.

۲- قیمت پیراهنی که آرش می خواهد بخرد، ۸۹۰۰ تومان است. اگر او ۹ اسکناس ۱۰۰۰ تومانی به فروشنده بدهد، جقدر باید پس بگیرد؟

$$\begin{array}{r} 8100 \\ - 9000 \\ \hline -8900 \\ \hline 0100 \end{array}$$

باید ۱۰۰ تومان پس بگیرد.

۳- کوچک ترین عدد سه رقمی را از بزرگ ترین عدد ۴ رقمی کم کرده ایم؛ حاصل چند شده است؟

$$\begin{array}{r} 9999 \\ - 1000 \\ \hline 9899 \end{array}$$

ک: ۱۰۰ ب: ۹۹۹۹

۴- با رقم های ۲، ۷، ۱، ۵ بزرگ ترین و کوچک ترین عدد ۴ رقمی را بسازید. اختلاف این دو عدد را پیدا کنید.

$$\begin{array}{r} 7521 \\ - 2157 \\ \hline 5364 \end{array}$$

ک: ۲۱۵۷ ب: ۷۵۲۱

۵- ارتفاع قله ی توجال ۳۹۳۳ متر و قله ی دنا ۵۲۰۰ متر است. قله ی توجال چند متر از دنا کوتاه تر است؟

$$\begin{array}{r} 11910 \\ - 5200 \\ \hline 6710 \end{array}$$

۶- حاصل تفریق ها را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 3000 \\ - 1233 \\ \hline 1766 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8050 \\ - 3027 \\ \hline 5023 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8040 \\ - 5205 \\ \hline 2835 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7300 \\ - 2170 \\ \hline 5130 \end{array}$$

مرور فصل

فرهنگ نوشتن

در نمودار روبه‌رو به ترتیب چه اتفاقی می‌افتد؟ توضیح دهید.
اگر دو عدد ۵۰۰ و ۶۰۰ خوانده شوند، عددی که نوشته می‌شود چیست؟

ابتدا دو عدد را می‌خوانیم. پانصد و ششصد

مقایسه می‌کنیم: $۵۰۰ < ۶۰۰$

$$۶۰۰ - ۵۰۰ = ۱۰۰$$

دو عدد را بخوان.

دو عدد را مقایسه کن.

عدد کوچک‌تر را از عدد بزرگ‌تر کم کن.

حاصل را بنویس.

تمرین

۱- قطار تهران - مشهد در ایستگاه تهران ۴۱۲ نفر را سوار کرد. در ایستگاه گرمسار ۲۱ نفر و در ایستگاه سبزوار هم ۷۸ نفر را سوار کرد. این قطار در این سه ایستگاه چند نفر را سوار کرده است؟

$$\begin{array}{r} ۴۱۲ \\ + ۲۱ \\ \hline ۴۳۳ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۴۳۳ \\ + ۷۸ \\ \hline ۵۱۱ \end{array}$$

این قطار مجموعاً ۵۱۱ نفر را سوار کرده است

پاسخ صفحه به صفحه ریاضی سوم؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

۲- در روز قدس، از دبستان آزادی فلسطین ۷۵۰ نفر، از دبستان ایثار ۴۵۰ نفر و از دبستان شهید مطهری ۶۰۰ نفر دانش‌آموز در راهپیمایی شرکت کردند. از این سه مدرسه روی هم چند نفر در این راهپیمایی شرکت کرده‌اند؟

$$\begin{array}{r} ۷۵۰ \\ + ۴۵۰ \\ \hline ۱۲۰۰ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۱۲۰۰ \\ + ۶۰۰ \\ \hline ۱۸۰۰ \end{array}$$

۱۸۰۰ نفر در راهپیمایی شرکت کرده‌اند.

۳- کتابی که مینا از کتابخانه گرفته است، ۱۱۶۰ صفحه دارد. او هفته‌ی اول ۲۳۵ صفحه، هفته‌ی دوم ۲۷۱ صفحه و هفته‌ی سوم ۱۵۰ صفحه از آن را خوانده است.

$$\begin{array}{r} 235 \\ + 271 \\ \hline 506 \end{array} \quad \begin{array}{r} 706 \\ + 150 \\ \hline 856 \end{array}$$

مینا چند صفحه از این کتاب را هنوز نخوانده است؟

۱۱۶۰

- ۸۵۶

هنوز نخوانده است ۳۰۴

۴- حمیده خانم به میوه‌فروشی رفت. او از سه میوه‌ی سیب، گلابی و هلو هر کدام یک کیلوگرم خرید. با توجه به قیمت میوه‌ها

حمیده خانم چقدر پول داده است؟

$$\begin{array}{r} 2750 \\ + 3100 \\ \hline 5850 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5850 \\ + 2700 \\ \hline 8550 \end{array}$$

تومان پول داده

۵- در نقشه‌ی زیر فاصله‌ی شهرها به کیلومتر نوشته شده است. مسافری می‌خواهد از شهر کرمانشاه از مسیر تهران و ساری برای زیارت به مشهد مقدس برود. او چند کیلومتر راه را باید طی کند؟

$$\begin{array}{r} 525 \\ + 250 \\ \hline 775 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 775 \\ + 695 \\ \hline 1470 \end{array}$$

کیلومتر باید طی کند

۶- پادگانی مستطیل شکل به طول ۵۵ متر و عرض ۱۵ متر داریم. می‌خواهیم دور این پادگان را سیم خاردار بکشیم. برای این کار به چند متر سیم خاردار نیاز داریم؟ باید محیط این پادگان را به دست بیاوریم

$$1500 + 150 + 1500 + 150 = 1400$$